

میدون و سوفیا

چرا مسئولان ول نمی‌کنند

✎ پوریا عالمی

● من می‌گویم از بچگی یک‌طوری بچه‌تان را تربیت کنید که نجسبید. خود ما از بچگی همه چیز را مال خودمان می‌خواستیم؛ مثلا اسباب‌بازی را به کسی نمی‌دادیم. یک‌بار بابایمان گفت پسرم ماشین من برای تو! هنوز اجازه ندادم بابام سوار ماشین من بشود و ماشینش از ۳۰ سال پیش توی پارکینگ است. مامان ما یک‌بار گفت پسرم خانه را برای تو خریدم. از آن روز مادر و پدرم را به خانه راه ندادم و آواره شدند. توی مدرسه معلممان گفت آینده مال توست. آینده را کلا خراب کردیم. پدربزرگمان گفت زمین مال شماست، هرچی زمین بود خوردیم. توی شعر سهراب سپهری خواندیم آسمان مال من است، پنجره، فکر، هوا، عشق مال من است، آسمان و فکر و هوای مردم را از بین بردیم.

حالا این از ما. مسئولان ما هم همین هستند؛ ول‌کن مسئولیت و صندلی نیستند. شهردار فعلی که شهردار قبلی است هم ول‌کن شهرداری نیست. فلانی ول‌کن میکروفن نیست. این‌یکی ول‌کن بودجه نیست و آن‌یکی ول‌کن صندوق. سوفیا... عشقم... همین است که من هم مثل مسئولان کنه هستم و ول‌کن تو نیستم؛ چون ریشه در کودکی‌ام دارم.

عاشق ول‌نکن تو؛ میدون دوم

خبر

یک کلیک تا دیدن درآمد امام‌زاده‌ها

● ایستنا: این‌روزها همایش تجلیل از یاوران وقف استان سمنان در حال برگزاری است. رئیس مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه کشور که در این همایش حضور داشته است، به بخشی از برنامه‌های جدید وزارت ارشاد که بر شفاف‌سازی اولویت‌ها و سیاست‌گذاری‌های جدید اوقاف و امور خیریه کشور گفت: «بیت‌الغزل، برنامه مسئولان اوقاف «شفافیت‌سازی» در خصوص موقوفات کشور است. زمانی می‌توانیم از مردم انتظار داشته باشیم مال خود را صرف ایجاد موقوفات و امور خیریه کنند که در عملکرد خود و به‌ویژه اجرای نیات واقفان، شفافیت داشته باشیم». او با بیان اینکه شفافیت مهم‌ترین مطالبه حجت‌الاسلام‌المسلمین خاموشی، رئیس اوقاف کشور از مدیران این سازمان است، افزود: «در همین راستا انتظار می‌رود حتی رؤسای شهرستانی اوقاف به صورت ماهانه عملکرد خود را به مردم و رسانه اعلام کنند؛ چراکه اگر شفافیت نباشد، نباید انتظار داشته باشیم مردم مالی را که عمر خود را صرف به‌دست‌آوردن آن کرده‌اند، صرف ایجاد موقوفات جدید کنند». حجت‌الاسلام حسینی با اشاره به برخی برنامه‌های مدیریت جدید اوقاف کشور گفت: «قرار است سامانه‌ای طراحی شود که از طریق آن، هر شهروند بتواند به‌طور شفاف با یک «کلیک» از میزان درآمد یک موقوفه یا امام‌زاده و چگونگی هزینه‌کرد آن اطلاع یابد. باید میزان درآمد و نذورات و همچنین هزینه‌های هر امام‌زاده مشخص باشد؛ البته بدیهی است اجرای این طرح باید گام‌به‌گام و در روندی تدریجی و آرام انجام شود». رئیس مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه با اشاره به طرح شعار «همه واقف باشیم» گفت: «هنوز نتوانسته‌ایم اعتماد مردم را تا آنجا جلب کنیم که همه واقف باشیم».

پیشخوان

استارباد

● فصلنامه «استارباد» پس از یک سال توقیف دوباره منتشر شد. این فصلنامه فرهنگی، هنری و تاریخی که در استان گلستان منتشر می‌شود، شماره ۱۱ آن در پاییز ۹۷ با آثار متنوعی منتشر شده است. به نوشته مدیرمسئول آن، علی یابزبیدی «پس از دوسال‌ونیم انتشار در ۱۰ شماره و انتشار هزار و ۲۰۰ صفحه این بار با تجربیات گران‌بهای دوران انتشار و توقیف با اصلاحاتی ساختاری و محتوایی و تغییر در برخی نیروهای همکار و به‌کاربستن رهنمودهای بزرگان در جمع، رفع نقطه‌ضعف‌ها و تقویت نقاط قوت‌ها این انتشار فصلنامه ادامه پیدا می‌کند». این بار جشن‌نامه غلامعلی قاری، آموزگار و پژوهشگر، یادنامه دکتر سیدحسن نبوی، یادنامه عطاءالله صفیرو، یادنامه منوچهر آتشی، محمداقبر علاءالدین و حجت‌الاسلام حاجی کردکویی از مطالب آغازین این نشریه هستند. پرونده برای دکتر نصرت‌الله علمبی، نویسنده کتاب کامپیوتر در ایران و همچنین پیش‌کسوت صدای گروگان، سرور پاکشان، در کنار چند شعر از شعرای معاصر، شاعر مهمان، داستان، گفت‌وگو با تاج‌دینی، گزارشی درباره اولین تیم فوتبال محلی در گرگان از دیگر مطالب این شماره است. این نشریه در ۸۸ صفحه با قیمت هشت هزار تومان بر پیشخوان کتاب‌فروشی و روزنامه‌فروشی‌ها به چشم می‌خورد.

شترن روزنامه

www.sharghdaily.ir

پنجشنبه ۲۴ آبان ۱۳۹۷ • ۷ ربیع‌الاول ۱۴۴۰ • ۱۵ نوامبر ۲۰۱۸ • سال شانزدهم • شماره ۳۲۹۲ • ۱۶ صفحه • اذان ظهر تهران ۱۱:۴۹ • اذان مغرب ۱۷:۱۷ • اذان صبح فردا ۵:۱۴ • طلوع آفتاب ۶:۴۱

روزنفرها

کارتون خواب

لوک ورنیمین

زیر آسمان‌های جهان

وقتی خیابان‌ها در اختیار مردان است

لینا ابیراف، مدیر مؤسسه مطالعات زنان در جهان عرب (IWSAW) در دانشگاه آمریکایی لبنان در بیروت با نگارش مقاله‌ای با عنوان «جنسیت و شهر عربی» از لزوم توجه مدیران شهری کشورهای عربی به نیازهای زنان و دختران در برنامه‌ریزی‌های شهری پرداخته است. بخش‌هایی از این مقاله را با هم می‌خوانیم.

در بسیاری از جوامع عربی، پیش‌فرض این است که فضای شهری، فضای مردانه است. مردان به گونه‌ای رفتار می‌کنند که انگار خیابان به آنها «تعلق» دارد، و این در نحوه راه‌رفتن و نحوه رفتار آنها با زنان شهری پرداخته است. بخش‌هایی از این مقاله را با خود می‌دانند.

کتابه‌آمیز است که فمینیست‌ها در جهان عرب از مدت‌ها پیش «خیابان» را مکانی برای پیشرفت تلقی کرده‌اند. حتی قبل از اینکه زنان عرب در «بهار عربی» سال ۲۰۱۱ صدایشان را بلند کنند، فضاهای شهری میزبان تظاهرات فمینیستی بودند و یک فشارسنج سیاسی برای بقیه جامعه محسوب می‌شد.

اما برنامه‌ریزان شهری در جهان عرب چنان‌که باید درباره فمینیسم شهری مطالعه نکرده‌اند. آگاهی اندکی در این‌باره وجود دارد که فضای عمومی در شهرهای عربی چقدر جنسیت‌زده است و اطلاعات درباره اینکه تصمیم‌گیری‌ها چقدر زنان را تحت‌تاثیر قرار می‌دهند- یا تحت‌تاثیرش هستند- بسیار کم است. بدون درک عمیق‌تر از نیازهای اجتماعی و فضایی زنان عرب، خیابان‌های منطقه قلمروی مردان و باقی خواهد ماند.در حالی که آزار و اذیت جنسی در شهرهای عرب رایج است، توجه به موضوع جنسیت در فضای شهری مقوله‌ای صرفا برای ایمنی نیست. اگرچه بسیاری از زنان در شهرهای عربی در معرض آزار و اذیت فیزیکی و کلامی هستند، باید با مسائلی مانند بهداشت و درمان ضعیف، دسترسی محدود به توالت و آب پاک و اندک‌بودن حریم خصوصی روبه‌رو شوند. گروه‌های به حاشیه رانده‌شده - مانند مهاجران، اقلیت‌های قومی و مذهبی، دختران جوان، زنان سال‌خورده و معلولان، به‌ویژه در برابر تبعیض آسیب‌پذیرند. بنابراین باید طیف گسترده‌ای از چالش‌های اجتماعی و فرهنگی که مانع از رفقت‌وآمد آزادانه زنان و دختران در محیط‌های شهری می‌شود، در راه‌حل‌ها در نظر گرفت. برای آنکه شهرها نیاز افراد بیشتری را تأمین کنند، دولت‌ها باید بر چهار اصلاح کلیدی تمرکز کنند. برای شروع، برنامه‌ریزان شهری باید با گروه‌های زنان همکاری کنند تا

اشرف گرامی‌زادگان*

ازدواج امری مهم و نتیجه آن تشکیل خانواده‌ای سالم و پایدار است. اگر چنین تصویری از ازدواج باشد، بی‌شک باید به مقدمات و ابزار اولیه ازدواج و تشکیل خانواده توجه کرد. چگونه این ازدواج شکل می‌گیرد و برای پایداری آن چه باید کرد؟ نیک پیداست که ازدواج باید با رضایت زن و مرد انجام شود، زیرا این قرارداد با قراردادهای بیع و اجاره متفاوت است و آن هم به جهت ویژگی‌های انسانی، عاطفی و اخلاقی و در نتیجه وجود فرزندان حاصل از ازدواج است که ازدواج را یکی از مهم‌ترین قراردادهای قرار داده است. حال اگر به اهمیت ازدواج پی برده‌ایم باید به تمام جوانب آن نگاه کنیم.

زن و مرد پس از ازدواج قصد می‌کنند که سال‌های متمادی با یکدیگر زندگی کنند و در غم و شادی یکدیگر سهیم باشند. این تشریک‌مساعی در سایه عشق، محبت و آگاهی حاصل می‌شود. آگاهی توأم با شناخت با چه ابزاری فراهم می‌شود؟ نخست رضایت زوجین شرط صحت ازدواج است. قانون مدنی در ماده ۱۰۷۰ صراحت بیان می‌دارد که رضای زوجین شرط نفوذ عقد است و همین کافی است که شما به این مهم پی ببرید که اگرآه و اجبار صحت ازدواج را به خطر می‌اندازد. برای داشتن رضایت به مفهوم واقعی - نه صوری- باید زن و مرد دارای رشد، آگاهی و شناخت از ازدواج و حقوق و مسئولیتشان باشند. برای رسیدن به رشد و آگاهی مناسب باید به سن طرفین قرارداد ازدواج توجه

اتفاق

«میدان جوانان سابق»، نخستین مستند مینا اکبری در سینماحقیقت

روایت بیم و امید روزنامه‌نگاران

شرق: نخستین فیلم مستند مینا اکبری، روزنامه‌نگار و منتقد سینما، با نام «میدان جوانان سابق» برای رقابت در بخش مسابقه جشنواره سینما حقیقت پذیرفته شد. «میدان جوانان سابق» نخستین مستند بلند مینا اکبری است که کار مطبوعاتی خود را از ۲۰سالگی در روزنامه «جامعه» آغاز کرد. او در این مستند ۶۷دقیقه‌ای روایت خود را از مطبوعات دوره اصلاحات به تصویر کشیده است و روزگاری که بر روزنامه‌نگاران ایران گذشت. مینا اکبری دانش آموخته رشته روزنامه‌نگاری است و چندین‌بار نوشته‌هایش در حوزه گزارش و مصاحبه منتخب شده‌اند. او در روزنامه‌های جامعه، توس، خرداد، فتح، آریا، شرق و اعتماد، به‌عنوان خبرنگار و دبیر گروه ادب‌وهنر همکاری داشته و همچنین سردبیر هفته‌نامه مشق آفتاب و معاون سردبیر روزنامه‌های اعتماد و سینما بوده است. ماجرای این مستند که روایت دورانی است که مطبوعات به تبع اوضاع سیاسی رونق دیگری گرفت و دورانی تازه آغاز کرد، از یک عکس آغاز می‌شود و یادآوری آنچه بر چهره‌های این قاب رفته است، دستمایه کارگردان «میدان جوانان سابق» شده است تا دورانی از تاریخ معاصر مطبوعات ایران را مرور کند. نویسنده و کارگردان و سرمایه‌گذار این مستند، مینا اکبری است؛ احسان رسول‌اف تهیه‌کنندگی و محمدرضا جهان‌پناه فیلم‌برداری آن را برعهده داشته. حسن شبانکاره، صدابردار و انسیه ملکی صداگذار فیلم است. تدوین فیلم نیز کاری از سپیده ابیطی است، با همکاری آرش زاهدی‌اصل. علی صمدپور نیز آهنگ‌سازی مستند را انجام داده است. مستند «میدان جوانان سابق» برای اولین‌بار در بخش مسابقه ملی مستندهای نیمه‌بلند دوازدهمین دوره جشنواره بین‌المللی سینماحقیقت روی پرده می‌رود. این جشنواره که در روزهای ۱۸ تا ۲۵ آذر ۱۳۹۷ در دبیری سیدمحمدمهدی طباطبائی‌نژاد برگزار خواهد شد، در بخش «مسابقه ملی»، ۲۳ فیلم را شامل ۲۹ مستند کوتاه، ۲۰ مستند نیمه‌بلند و ۲۴ مستند بلند انتخاب کرده است.

دور دنیا

پناه‌جویان آدم‌هایی مثل ما هستند

یک هنرمند جوان آمریکایی در حرکتی ابتکاری برای مقابله با نفرت‌پراکنی دونالد ترامپ علیه مهاجران و پناه‌جویان به ترسیم پرتره و کاریکاتور از این افراد اقدام کرده است. این هنرمند که خود از نسل سوم مهاجران مکزیکی است، اسکارلت بیلی نام دارد. به گزارش هافینگتن پست، خانم بیلی به میکزوکوستیتی رفته و با حدود پنج هزار نفر از پناه‌جویان آمریکای مرکزی که راهی آمریکا می‌شوند، گفت‌وگو کرده است. او گفته: «تصمیم گرفتم‌ام پرتره آنها را ترسیم کنم تا به آنها کمک کنم و باعث شادی‌شان شوم. می‌خواهم نشان دهم آنها هم آدم‌های عادی مثل خود ما هستند». دونالد ترامپ به‌زاگی ادعا کرده است که کاروان مهاجران یک «تهاجم» به آمریکا است و این کاروان‌ها پر از تروییست‌ها، گانگسترها و قاچاقچیان مواد مخدر است. او بیش از هفت هزار سرباز ارتش را به مرز آمریکا و مکزیک منتقل کرده است تا جلوی کاروان پناه‌جویان را بگیرند. خانم بیلی می‌گوید: «به نظر من شجاع‌ترین افراد در این سفر مداران و کودکان هستند».

یادداشت فردا

سن ازدواج، دغدغه دیروز و امروز

توجه به موضوع ازدواج‌های زودهنگام و ازدواج‌های زیر سن ۱۳ سال دختران، پیشنهادی را مطرح کردند تا از ازدواج در سنین پایین بکاهند و شناخت و آگاهی را در ازدواج در اولویت قرار دهند، اما مخالفان پیشنهاد فوق‌الذکر به دلایل گوناگون را به مسائل و مباحث دینی ربط دادند. سن بلوغ مسئله‌ای است که ضرورتا با سن رشد متفاوت است و سن رشد برای موضوعات متفاوت باید مورد مذاقه قرار گیرد. آیا در شرایط امروز می‌توانیم سن رشد جسمی را لحاظ کنیم یا باید رشد برای ازدواج را همراه با آگاهی و شناخت مورد توجه قرار داد؟

این نکته‌ای است که نباید با هیجان و بدون تفکر به آن در جامعه دامن زد. وظیفه همگان است که به آینده و زندگی جوانانمان بیندیشند و بهترین راه را انتخاب کنند. نکته دیگر موضوع فرهنگ‌سازی است. دهه‌ها نهاد فرهنگی در کشور فعالیت دارند و همه بیان می‌دارند که نگران کاهش ازدواج و افزایش طلاق هستند. جلسات متعددی تشکیل می‌شود بلکه بشود راهکاری یافت. در این مهم همه یک یا چند راهبرد مشخص ندارند و تفاوت سلایق راه انتخاب را سد کرده است و هر نهاد از ظن خود، پیشنهادش را بهترین می‌داند و حتی طرح‌ها و پروژه‌هایی نیز اعلام می‌شود. سال‌ها گذشته سطح و هزینه‌های صرف‌شده، مشکل را حل نکرده؛ به نظر می‌رسد این پیشنهادها از دریچه چشم دختران معصوم و پسران ناکزیر به ازدواج، ارائه نمی‌شود. آنچه اهمیت دارد، مصلحت دختران و پسران جامعه است که باید با یک پروژه میدانی به نظر از آنان توجه کرد.

«مشاور حقوقی و پارلمانی معاونت امور زنان و خانواده

تجربه دیگران

دختران ته‌مینِه

مصطفی هزاره . کابل

فینال مسابقات فوتبال لیگ برتر افغانستان! استادیوم شهر کابل، میزبان قابل‌توجهی از تماشاچیان و زنان است. همه ورزشگاه، جنگ و خون را برای ساعتی فراموش کرده‌اند و با هیجان بسیار تیم «طوفان هریود» هرات و «شاهین آسمایی» کابل را تشویق می‌کنند. زنان ترانه می‌خوانند و شادی می‌کنند؛ زنانی که در یکی از ۱۰ کشور خطرناک برای زنان زندگی می‌کنند؛ تصاویر زنانه‌ای که در سال‌های نهم‌ندان دور در همین استادیوم به جرم آزادی‌خواهی و خواستن زندگی ساده یا سنگ‌سار و تیرباران می‌شدند یا به تماشاچیش می‌نشستند؛ زنانی که روزگاری در همین استادیوم با چادر تمام‌قد (برقع)، جهان را از قاب چارچوبی شبیه میله‌های زندان نگاه می‌کردند. جالب این‌جاست که حتی در آن روزگار هم طالبان مانعتی برای ورود زنان به استادیوم نداشتند، اما این حضور با حضور سال‌های طالبان تفاوت بسیاری دارد. این حضور ریشه در تاریخ قلمه‌های این سرزمین دارد؛ ریشه‌ای در جنس ایستادگی! زنانی که در طول چند دهه جنگ داخلی مجبور به عقب‌نشینی شده بودند، حالا به میدان آمده‌اند.

روایت‌های مختلفی از زنان در تاریخ این سرزمین وجود دارد که نمی‌گذارم نقش آنها در جامعه کم‌رنگ باشد. روایت‌هایی مثل رکسانا یا همان رخشانه، دختری از بلخ که توانست به هر شیوه‌ای افسار اسکندر مقدونی را به دست بگیرد. روایت‌هایی مثل ته‌مینِه، دختر کابلی که نامش هم‌سنگ رستم زابلی است. یا رابعه بلخی، بزرگ‌ترین شاعر زن کلاسیک، با روایت مشهور «چهل دختران» که تا آخرین رمق جنگیدند و هنگامی که به لب پرتگاه رسیدند، به جای تن‌دادن به برذگی، به دامن کوه پریدند و افسانه شدند. یا گوهرشادبیگم، بازوی قدرتمند تیموریان که بخش زیادی از هنر و ادب آن دوره، مدیون اوست، یا سلطان رضیه و دیگر بزرگان. یا در همین روزگار، کسانی مثل قوماندانان کفتر زنی که رهبری منطقه‌ای را برعهده داشت و خود سلاح بر شانه گرفت و در مقابل طالبان ایستاد، زنانی که با القابی مثل بیگم و آغی که هم‌سنگ بیک و خان و غیره است، شناخته می‌شوند. همه این مثال‌ها دلایلی برای حضور زنان در دل تاریخ این سرزمین است. ترانه‌های محلی این سرزمین هم پر است از شعرهایی که زنان با دلی آزاد و سری بلند سرودند که حتی عاشقانه‌تر و بی‌پرواتر از ترانه‌های مردانه این سرزمین است.

یکی از دلایلی که زنان را در این نیم‌قرن به انزوا کشاند، دیدگاه‌های صادرشده از برخی کشورهای تندروی اسلامی دیگر است؛ نگاه‌هایی که هم بر آتش جنگ افزود و هم بر آتش نفرت نسبت به زنان؛ نگاه‌هایی که به نسبت تفاسیر و تاریخ جوامع «صذن» سرزمین‌های دیگر، به خود ساختاری دینی گرفت و برای زنان زندان شد. عقایدی که نه ریشه‌ای در این سرزمین دارد و نه تاریخ و هم‌خوانی با رسومات این سرزمین.

حتی در تصاویر قدیمی و در متون و مضامین ادبی گذشتگان این سرزمین سخنی از پوشش عجیب طالبانی نبوده است. پوششی آبی‌رنگ که تنها از دریچه‌ای بسته مثل میله زنان می‌توان نفس کشید و دنیا را دید. متأسفانه در کشاکش جنگ‌های نیم‌قرن این سرزمین، این عقاید در قالب ساختار اسلامی وارد این سرزمین شد و جهنمی ساخت که همه را سوزاند. حالا و پس از این سال‌های سخت، زنان دوباره به میدان آمده‌اند. پرشورتر از گذشته، و برای حق خود می‌جنگند. در بازار سیاست و فرهنگ و اقتصاد می‌ایستند و از حقوقشان دفاع می‌کنند و برای دیگر زنانی که مظلوم واقع شده‌اند، دادخواهی می‌کنند. آنها توانسته‌اند در عمر ۱۷ ساله عمر تازه دموکراسی افغانستان و در دولت فعلی حداقل، چهار وزیر، ۱۵ معاون وزیر، چهار سخنگوی وزارت، سه معاون والی، دو شهردار و تعدادی قاضی را وارد ساختار دولت کنند.

هرچند شاید این آمار نتواند به نسبت سرعت آن، در ساختار فعلی روزگار زنان در ولایات و شهرها تغییر بالقوه‌ای به وجود آورد، شاید این آمار در شرایط فعلی در قبال وضعیت زنانی که در سایه خشونت پنهان جامعه در قبال زنان یا کشته می‌شوند یا زندگی به گامشان تلخ می‌شود، تأثیر سریعی نداشته باشد، اما بدون شک این روال با سرعت و شتابی که به نسبت این سال‌ها حرکت می‌کند، تا آینده‌ای نه‌چندان دور، زنان این سرزمین را به جایگاه پرشکوه گذشته بازمی‌گرداند. این حضور مثبت حکمگی بر روزگار تیره موقت نه‌چندان دور این سرزمین است؛ زنانی که وجودشان در این روزگار یعنی مبارزه با ویرانی، زنانی که هر لحظه شادبودنشان یعنی قرار نیست به گذشته تلخ و تاریک بازگردند. از آن گر ببرسید که چه تیمی برنده فینال مسابقات لیگ برتر افغانستان شد، من می‌گویم زنانی که به استادیوم آمده بودند! آنها برنده این مسابقه بودند.